

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Quæstio I. Ad quos pertineat Eucharistiæ confectio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

cominunem, quæ in materia de Angelis traditur, Christus post ascensum in cælum, in aliis apparitionibus non solet se exhibere in propria persona: tum quia hoc non requiritur ad finem, ob quem istæ apparitiones contingunt, vel ad falsitatem & mendacium vitandum: non enim significatur, quod Christus sit præsens sub forma, sub qua apparet, sed quod sit realiter præsens sub speciebus consecratis. Confirmatur discurrendo per varios mutationum sive apparitionum modos: nam aliquando apparet in calice sanguis exuberans; aliquando hostia manat sanguinem, aliquando apparet massa cruda carnis: non est autem credibile carnem aut verum Christi sanguinem seorsum realiter exhiberi. Deinde ista caro & sanguis aliquando per sæcula asservatur, alteratur, nigrescit, corrumpitur: quæ non sunt attribuenda carni aut sanguini Christi jam gloriosi secundum propriam speciem. Idem clarius est, dum hostia vertitur in lapidem, aut aliud corpus: cum ibi ne quidem appareat aliquid Christi. Similiter dum Christus apparet corpore sanguinolento aut conciso, vel per modum pueri; nam cum nullibi sic existat in rerum natura, credibile videtur, apparitiones ejusmodi non esse Christi in propria persona. Quamvis hoc postremum non sit certum: cum similiter se exhibuerit in propria persona, & tamen in specie peregrina, post resurrectionem, tum Magdalenzæ, tum duobus discipulis euntibus in Emmaus.

28.

Christus non obstantibus hujusmodi mutationibus manet in Sacramento, quædo species non sic mutantur, quin sub similibus naturaliter adhuc maneret panis & vinum.

DICO II. Non obstantibus similibus mutationibus, manet Christus in Sacramento tunc solum & semper, quando species non sunt realiter sic immutatz, quin si non forent consecratæ, adhuc posset sub illis naturaliter permanere substantia panis & vini. Patet: quia præsentia sacramentalis dependet à solis speciebus, id quæ quændiu ipsæ manent per se sufficientes ad conservandam substantiam panis & vini. Porro an talis mutatio verè contigerit, non potest semper dignosci. Quando equidem brevi sedent species, signum est illas tantum fuisse sensui nostro occultatas sine immutatione circa ipsas factâ. Sed quando mutatz permanent, v.g. caro sanguis, lapis &c. & ex inæquali-

tate aut odore, sapore, duritie, similibusque qualitatibus magis propriis (color enim & figura sunt satis indifferentes, ut iis mutatis non necessariò mutetur res ipsa) colligitur species panis aut vini esse perfectè corruptas, nullatenus ibi manet Christus sacramentaliter, ideoque nec exhibenda est reverentia, quæ Christo in Sacramento, sed quæ miraculoso vestigio Christi, qui ibi præexistit, potest exhiberi. Putat autem Suarez non esse carnem aut sanguinem propriè dictum, in quem species Eucharistica quædoque miraculosè transmutantur, sed aliud corpus à Deo productum, quod figuram & speciem carnis & sanguinis referat. Verum nulla est ratio negandi esse carnem & sanguinem propriè dictum; non quidem hominis aut bruti, sed creatum à Deo, & nulli unquam animali incorporatum.

Petēs, quid faciendum sit Sacerdoti sacrificanti in hujusmodi apparitionibus? Resp. si species sacramentales redeant, esse sumendas: cum nulla sit ratio non lumen di, & mutatio verosimiliter tantum contigerit in oculo sacrificantis. Si non redeant, & mutatio tantum contigerit in aliqua parte specierum, sumi debet residuum ad complementum sacrificii. Si mutatio sit totalis, & perleverit, reservandæ sunt species sic mutatz: neque est necesse denuò consecrare (et si id putent Aliqui) Deus enim ipso facto tunc videtur dispensare in præcepto, quo mandavit utriusque speciei summptionem. Addeunt Alii, reconsecrationem tunc non fore consumptionem prioris sacrificii, utpote in utraque specie consecrati, sed potius novi inchoationem. Ad quod tamen dicerent aliter sentientes, censeri moraliter consumptionem prioris sacrificii. Sed si totus sanguis sit effusus, debet denuò fieri consecratio calicis juxta Rubricas Missalis, censeturque hæc pertinere ad complementum incepti sacrificii, perficiendi summptione utriusque speciei. Eadem Rubrica par. 2. n. 3. in fine reconsecrationem consulunt in calice, quo hostia per miraculum disparet. Quare in præsentia similiter fieri Plures consulunt, et si non necessariū putent. Quod nec ego vellem improbare. Veri potest Suarez d. 55. s. 4.

DISPUTATIO QUINTA.

De Ministro Eucharistia.

QUESTIO I.

Ad quos pertineat Eucharistia
confectio?

DICO: Eucharistia consecratio pertinet ad solos sacerdotes ritè ordinatorum: ita ut hi soli validè consecrent,

Est contra quosdam Hæreticos existimantes, quod omnes Christiani sint sacerdotes, & habeant hanc potestatem, et si ea non debeant uti, nisi à communitate deputati, scilicet ob disciplinam & ordinem Ecclesie, & ad vitandum nimiam confusionem, quæ esset, si quilibet Sacramenti consecratione ingereret: ut sentit Lutherus variis locis apud Bellarminum lib. 4. de Euchar. cap. 16. Immo

is est usque progressus est, ut diceret in Lib. de Missa privata & Vnctione sacerdotum (teste Bellarmino sup.) fore verum Sacramentum, etiam si à diabolo conficeretur. Idem in re sentiunt Kemnitius & recentiores Lutherani, etiam si quaestionem istam ut plurimum dissimulare soleant. Miraturque merito Bellarminus dissentire Sacramentarios utpote docentes Sacramenta non operari, nisi excitando fidem, & per Ordinationem ministrorum non imprimi characterem, nec dari novam spiritualem potestatem, sed solum usum seu officium.

Verum Conclusio constat ex communi consensu & perpetua traditione Ecclesiae, quae in plurimis Conciliis etiam est definita, ut Nicano I. can. 14. aliis 18. Lateranensi, & refertur cap. Firmiter, de summa Trinit. Florentino, & novissime Tridentino sess. 22. cap. 1. & can. 2. sess. 23. cap. 1. & 4. & can. 1. Idem docuerunt antiqui Patres, tum efficaciae verbum Christi conjungunt statum sacerdotalem, eumque inde tollunt. Sic Chrysostomus, ob hanc eximiam potestatem consecrandae Eucharistiae non raro scribit angelis aequari sacerdotem sive ab his illos superari lib. 3. de Sacerdotio & alibi. Ambrosius l. de dignitate sacerdotali c. 2. sacerdotalem potestatem regiae anteponit. Quod etiam faciunt Chrysostomus & Nazianzenus, & reipsa docuit S. Martinus, cum teste Severo Sulpitio in vita illius, in convivio Imperatoris hunc postpositum suo Presbytero. Hieronymus quoque frequenter asserit non posse nisi Episcopos & Presbyteros Eucharistiam conficere, & Epistol. ad Evagrium hoc potissimum argumento demonstrat Presbyteros esse longe superiores diaconis, quod hi non habent potestatem consecrandi Eucharistiam. Quo titulo etiam S. Franciscus in suo Testamento tantum honorem vult deferri Sacerdotibus. Immo (teste S. Antonino 3. part. Chron. Tit. 24. c. 2. §. 2.) dixit: Si Sancto venienti de caelo, & periculo alicui Sacerdoti me contingeret obviare, ad Sacerdotis manus deosculandas citius me conferrem, & Sancto dicere: Expecta me Sancte, quia manus huiusmodi verbum vita contrectant, & ultra humanum aliquid possident. Praeterea Clemens Romanus l. 2. Constitut. Apost. cap. 31. loquens aperte de sacrificii oblatione, ait: Laicus omnis sine sacerdote perficiens aliquid, frustra facit. Denique nullum proferri potest ex tota antiquitate exemplum, quo probetur diaconum aut laicum in aliquo casu consecrasse Eucharistiam: sicut tamen non pauca proferuntur exempla, quibus ostenditur in certis casibus diaconos, immo & laicos baptizasse. Vide Bellarminum supra, qui tamen non recte allegat Ignatium Epistol. ad Trallianos ad confirmationem hujus veritatis, ut inspicienti textum patebit.

Ratio Theologica est: quia potestas con-

ficiendi Eucharistiam debet provenire ex confessione Christi; qui nusquam legitur illam, promiscue omnibus dedisse. Quin immo ipse nullis dedit potestatem consecrandi, quam iis, quibus dixit Luca 22. Hoc facite in meam commemorationem; id est, solis Apostolis, eorumque in sacerdotio successoribus, ut semper intellexit Ecclesia; quibus proinde potestatem dedit consecrandi: cum haec fuerit praecipua Christi actio, quam verba illa demonstrant.

Confirmatur: quia si vetus sacerdotium non erat omnibus commune, sed constitutum à Deo speciale, quanto magis in hoc longè excellentiori sacerdotio fuit observandum, ut nemo sibi illius honorem sumeret, sed qui vocatur à Deo tamquam Aaron, ut loquitur Apostolus ad Hebr. 5. Ob quod ab initio Ecclesiae usitata fuit Ordinatio Sacerdotum, in qua eis traditur consecrandi potestas.

Omnes porro Sacerdotes certum est valide posse consecrare, etsi sint haeretici, schismatici, excommunicati, degradati, irregulares, aut aliis impediti: id namque patet ex sensu totius Ecclesiae, & ex Tridentino sess. 7. can. 9. & alibi, docente numquam amitti characterem sacerdotii: quam diu autem iste in hac vita perseverat, tam diu subsistit in ministro potestas valide consecrandi. Unde idem Tridentinum sess. 23. cap. 4. damnat eorum sententiam, qui asserunt novi Testamenti sacerdotes temporariam tantummodo potestatem habere, & semel rite ordinatos iterum laicos officii posse, si verbi gratia ministerium non exercent.

Confirmatur: quia consecratio non est actus jurisdictionis respiciens subditos, sed tantum Ordinis, respiciens materiam consecrandam. Deinde revertentes ab haeresi aut schismate non iterum ordinatur, sed recipiuntur in suo gradu. Similiter sublata excommunicatione aliove impedimento canonico, permittuntur ministrare, qui antea impediti fuerant.

Non favet etiam, quod praecisi ab Ecclesia non possint ejus nomine dicere: Offerimus &c. eo quod Ecclesia nolit talibus uti: nam hoc, veluti ceremonia, non requiritur ad valorem sacrificii vel consecrationis.

Nihilominus praecisi ab Ecclesia per censuram, vel suspensi ab officio sacerdotali, conficiendo Eucharistiam graviter peccant, quantumvis supponeretur esse in statu gratiae, adeoque duplici peccato, si pra-

Accedit ratio Theologica.

Confirmatur.

Omnia Sacerdos, etiam haeticus, degradatus &c. valide potest consecrare.

Quo sensu Sancti interdum dicunt talium consecrationes esse irritas seu non ratas.

Censura impedii speciale peccatum committunt.

terca

Extra statum gratia constituitur peccat, tum conficiendo, tum sumendo. Qualiter id conficiendum.

terea sint extra statum gratia. Porro status gratia generaliter in Ministro requiritur, non tantum ut licite sumat, sed etiam ut licite conficiat; uti ad confectionem aliorum Sacramentorum. Sufficit tamen in confectione dicere: *Celebravi in malo statu.* Estque duplex peccatum sacrilegii, scilicet indigna receptionis & confectionis juxta *Aversa* & alios. Nonnulli tamen dicunt esse unicum, ut *Diana*, *Azorius*, *Bonacina* & alii. Equidem in praxi cubitari non potest (ait *Aversa* g. 10. sect. 1. in fine) non satisfacere talem dicendo: *Communicavi in malo statu.* Confessio autem praerequitur ad celebrationem, quatenus scilicet, non quatenus conficitur Eucharistia.

Q U A E S T I O II.

Ad quos pertineat Eucharistiae dispensatio?

6. Saerdotibus dedit Deus ordinariam potestatem distribuendi.

DI C O I. Ordinaria potestas & auctoritas dispensandi hoc Sacramentum jure divino ita est sacerdotibus concessa, ut nullis aliis inferioribus pari jure competat. Ita communiter Doctores. Probat ex *Luca* 22. *Hoc facite in meam commemorationem.* Quibus verbis Christus sicut confectionem corporis sui principaliter commisit Apostolis, eorumque in sacerdotio successoribus, sic etiam ejusdem distributionem, quasi dixisset: *Actis Deo gratis Corpus meum consecrate, aliisque distribuite.* Idem colligitur ex hymno Ecclesiae: *Cujus scilicet sacrificii officium committi voluit solis Presbyteris, quibus sic congruit, ut sumant ceteris.* Unde *Tridentinum* sess. 13. c. 8. *Semper (inquit) in Ecclesia Dei mos fuit, ut laici a Sacerdotibus communionem acciperent, qui mos tamquam ex Traditione Apostolica descendens, jure ac merito retineri debet.* Quare etiam olim, dum Corpus Domini porrigebatur in manus Fidelium communicantium, id ipsum fiebat a Sacerdote, qui censetur principalis dispensans. Congruentia est: quia conveniebat, ut qui potestatem accipiebant super corpus Christi verum in conficiendo, etiam acciperent super corpus Christi mysticum, id est, Ecclesiam in dispensando. Deinde sicut Sacerdotis, inter Deum & homines medii, est dona & vota populi Deo offerre, ita etiam dona divinitus sanctificata populo tradere.

Requitur porro Ordo sacerdotalis solum ad dispensandum licite, non autem ad dispensandum valide, aut etiam cum fructu suscipientis, si hic sit dispositus, adeoque bona fide suscipiat a non ministro; immo et si suscipiat Eucharistiam taliter dispositus a se ipso: utpote sine obice suscipiens verum Sacramentum.

7. **D**I C O II. Non est tamen jure divino

prohibitum committere aliis ex delegatione hujus Sacramenti dispensationem. Patet ex antiqua praxi, qua olim diaconi non quidem propria auctoritate, sed ex jussu Episcopi vel Presbyteri, vel eorum ministri, Eucharistiam dispensabant; ut constat ex *Clemente Romano* l. 8. *constit.* c. 28. *Cypriano Serm. de lapsis post med.* Et verbis *S. Laurentii Martyris ad S. Xystum Papam: Cui commissi Domini sanguinis dispensationem.* Et quamvis dispensatio sanguinis ob certas rationes diaconis fortasse committeretur frequentius: quod tamen etiam frequenter commissa eis fuerit dispensatio corporis Christi, testis est *Justinus Martyr* *Apologia* 2. *pro Christianis in fine*, & *Nicenum concilium* l. can. 14. alia 18. statuens: *Quid si non fuerit in praesenti vel Episcopus vel Presbyter, tunc ipsi (scilicet Diaconi) profert, & odant.* Et *Carthaginense* IV. cap. 38. statuens, ut diaconus praesente Presbytero Eucharistiam corporis Christi populo, si necessitas cogat, jussus erogat. Quocirca nullatenus admittendum est, quod Aliqui dixisse referuntur, diaconum ex officio potuisse dispensare sanguinem, ex commissione autem corpus Christi. Neutrum enim ex officio sed proprio jure, verum tantum tamquam commissi seu delegati potuerit, ut loquuntur auctoritates relatae, & *Clemens* l. 8. *constitut.* *Apost.* c. 28. dicens: *Oblatione ab Episcopo aut Presbytero facta, ipse diaconus dat populo, non tamquam sacerdos, sed tamquam qui ministrat presbyteris.* Quemadmodum Dominus assignavit famulos ad distribuendum pauperibus panem. Putat tamen *Aversa* g. 10. sect. 3. Corporis distributionem fuisse tantum committendam & commissam in necessitate: secus quam sanguinis, qui non debet tangi, uti corpus. Sed hoc primum probat cum olim etiam laici viri communicantibus tangerent illud nudis manibus. Credo tamen saepius commissam fuisse dispensationem sanguinis, quam Corporis ob commoditatem fidelium communicantium in utraque specie, quibus per ordinem sacerdos communicabat Corpus, diaconus subsequens sanguinem, sicut nunc minister ablutione ne alia duplici tempore & labore occuparetur sacerdos, sicut si ipse singulis perire daret quoque ablutorem.

Solebat autem commissio ista olim esse frequentior: cum tunc ob paucitatem presbyterorum passim esse moralis necessitas. Nunc vero in desuetudinem abiit; cum major sit modò copia sacerdotum, quam eorum, qui tantum sunt diaconi, ideoque vix umquam occurrat necessitas: quae tamen juxta communem sensum requiritur ad hoc, ut diacono committatur, sive sacerdos sit praesens, sive absens.

Ceterum non debet necessitas esse adeo gravis, sed sufficit causa notabilis prudenter dijudicanda, v. g. ex parte sacerdotis infirmitas.